

DÜNYA PİYASALARINDAN HABERLER

ANTIMUAN FİYATLARI TIRMANIYOR

Dünya Sb üretiminin neredeyse % 80'ini sağlayan BDT ve Çin HC'de ciddi arz sorunları ortaya çıktı. Çin HC'de, sıkı gümrük kontrolleri ve % 17'yi aşan vergi hadleri sonucunda ortaya çıkan ihracat gerilemesiyle birlikte, 1993'ten bu yana gözlenen üretim kısıntıları da aynı yılın sonunda katmerlenmeye başladı. 1944 sonunda, bu ülkede Sb yataklarının bulunduğu bölgeler sel baskınlarına uğrayınca, mevcut arz sorunları giderek daha müzminleşti. BDT'de ise, üretim düşüklüğünün ardında yatan temel nedeni, "eski" SSCB'nin dağılmasıyla zuhur eden ana ekonomik sorunlar oluşturdu. Ayrıca, hiperenflasyon, devalüasyon, ücret kesintileri ve madencilik sektörüne devlet müdahalesi gibi faktörlerin kombine etkisiyle, 1982 dünya üretiminin % 24'ünü sağlayan Bolivya'nın üretimi de 1987'den bu yana % 60 oranında düştü.

Ekonomideki genel canlanışla birlikte, Sb talebinde de bariz kıpırdanmalar görüldüyse de, metalik Sb pazarında geleceğin pek parlak olmadığı; ancak Sb bileşikleri açısından, durumun daha cesaret verici olduğu bildiriliyor. Sb bileşiklerinin en geniş kullanım alanı olan ve metal dışı tüketimin ABD'de %

75'ini, Japonya'da da % 96'sını karşılayan alev geciktirici malzeme imalindeki artışın, çoğunluğu plastik eşya sanayisinde gerçekleşmek üzere, 1998'e kadar %5/yıl'lık bir hızla büyüyeceği tahmin ediliyor.

BK'da vaki kümes hayvanı ölümleri ile Sb_2O_3 arasında muhtemel bir ilinti bulunduğu öne sürülmesi yüzünden, bu ülkenin kamuoyunda hararetli bir ilgi odağı oluştu. Bu iddianın kanıtlanması için henüz yeterince deney yapılmadığı yönündeki tüm resmî açıklamalara rağmen, Sb_2O_3 kökenli alev geciktiriciler içeren kumaşların satışı da —tıpkı kaz yemi gibi— hızla düşüyor.

1994 yılı, hızla tırmanışa geçen Sb fiyatlarının, Ocak-Kasım arasında 1.700.- \$/t'dan 5.900.- \$/t'a sıçramasına tanık oldu. Bu ani artış, esas olarak Çin HC'deki sorunlardan ve kısmen de Bolivya ile BDT'deki arz kısıntılarından kaynaklanıyor. Fiyat tırmanışının, ABD'deki Thompson Falls ile *Amspec Chemical Corp.*'un Lake George'daki (Kanada/New Brunswick) ocakları gibi bazı kapanmış madenlerin ihyasına önayak olması bekleniyor. Sb fiyatlarının, en azından 1995 boyunca, yüksek düzeylerde kalacağı; uzun vadede ise, Çin HC'deki üretimin durumuna bağmlanacağı ve genel durumun da 90'ların başına göre çok parlak olacağı tahmin ediliyor.

DÜNYA PİYASALARINDAN HABERLER

STRONSIYUM PAZARI GENLEŞİYOR

Halen dünya arzının % 36'sını sağlayan Meksika, en büyük sölestin üreticisi konumuna geldi ve belli başlı diğer üretici ülkelerdeki üretimin son yıllarda düşmesine rağmen, dünya üretimi 80'lerin ortasından bu yana bariz bir biçimde arttı. Son durgunluk nedeniyle, 1989-92 arasında ufak bir alçalmayla 67.658 t'dan 59.088 t'a düşen dünya üretimi, Meksiko'daki gelişmelere paralel olarak, 1993'te % 22 artış kaydedip 71.903 t'a çıktı. Meksika'da, elle tutulur bir SrCO₃ üretimi ancak 1987'de başladığı halde, tahminî 95 kt/yıl'lık bir kapasitesi olan bu ülke, şimdi dünyanın en büyük üreticisi durumuna geldi. Meksiko'daki üretimin sadece 50 kt olduğu; ancak, bu rakamın stoktan cevher kullanımını içermediği ve gerçek üretimin daha büyük olduğu tahmin ediliyor. Bununla birlikte, dünya SrCO₃ üretimine Belçikalı Solvay Grubu'nun hakim olduğu ve Almanya'da kurulu 70 kt/yıl kapasiteli bir tesisin sahibi olan firmanın, ayrıca İtalya, G. Kore ve Meksiko'daki bazı tesis hisselerinin de çoğunluğunu, dolayısıyla, dünya kapasitesinin % 40'ını elinde bulundurduğu bildiriliyor.

SrCCVın ana pazan olan katot ışınli tüplerin imalatının, 90'lann ortasından sonuna kadar % 3-5/yıl'lık bir ortalama hızla büyüyeceği ve tüplerdeki birim SrCO₃ tüketiminin de en azından yerinde sayacağı bildiriliyor. Buna göre, halen 100 kt/yıl olan

dünya SrCO₃ tüketiminin 1997'de 110-112 kt'a ve 2000'de ise 120-127 kt'a tırmanması bekleniyor.

SrCO₃ 'in diğer kullanım alanlarına bakıldığında, dünya Sr talebinin % 17'sini karşılayan ferritik mıknatıs imalinin biraz büyüdüğü görülüyor. Manyetik uygulamalarda, FeSr alaşımlarının FeBa kullanımını ikameye devam edeceği ve otomotiv işkolundaki ferritik mıknatıs tüketiminin de bir miktar büyüyeceği tahmin ediliyor. Buna karşılık, nadir toprak metalleri katkılı mıknatıs alaşımlarının -nitelik açısından, üstün rekabet gücüne, sahip olmalarına rağmen- maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle, uygulamalarının kısıtlı olduğu ve ferritik mıknatısların pazarındaki hakimiyetlerini koruyacakları bildiriliyor.

Elektrolitik Zn rafinasyonu da Sr açısından istikrarlı pazar imkânlan sağlıyor. Uzun zamandır % 2/yıl'lık bir ortalama hızla büyüyen yüksek safiyette Zn üretiminin, 90'larda da benzer bir hızla büyümesi ve bunun SrCCVın talep artışına fazla uyancı bir etkide bulunması pek mümkün gibi görünmese de, en azından, mevcut Sr tüketim düzeylerinin korunması bekleniyor. Ayrıca otomotiv işkolunda, Sr katkılı AlSi alaşımı tüketimindeki gelişmeler sayesinde, metalik Sr tüketiminde de önemli artışlar kaydedileceği; K. Amerika'da imal edilen otomobillerdeki metalik Al içeriğinin, gelecek 10 yıl içinde % 20 artacağı ve dünya araba satışlarının da aynı dönemde % 4/yıl'lık bir hızla büyüyeceği tahmin ediliyor.